

Результати планового аудиту ефективності та відповідності у Департаменті комунальної власності м. Києва виконавчого органу Київської міської ради (КМДА) щодо оцінки дотримання актів законодавства, планів, процедур щодо передачі у володіння та користування ПрАТ «Київспецтранс» майна, що належить територіальній громаді м. Києва, ефективності використання такого майна та якості функціонування системи внутрішнього контролю за його використанням

Щорічно в м. Києві утворюється близько 1 млн. тон твердих побутових відходів (далі – ТПВ). При цьому, майже 70% ТПВ направляється на полігони та звалища, близько 30% відходів спалюються на заводі «Енергія».

Основними джерелами утворення ТПВ є населення міста, на яке припадає 73% річного обсягу утворення ТПВ, решта - приватні та державні підприємства.

На ринку поводження з відходами діють 10 основних операторів різної форми власності, і найбільший з них - це ПрАТ «Київспецтранс».

На сьогоднішній день ПрАТ «Київспецтранс» обслуговує чотири райони столиці – це Голосіївський, Подільський, Оболонський та Святошинський, при цьому, ТПВ направляються на два полігони — №6 для великогабаритних відходів, і полігон №5 в Обухівському районі, куди переважно завозяться і де захоронюються близько 50% твердих побутових відходів, утворених у м. Києві.

Наприкінці 2009 року Київською міською радою було прийняте рішення щодо передачі ПрАТ «Київспецтранс» в володіння та користування майна територіальної громади міста Києва загальною вартістю 87,5 млн. гривень.

Але тільки в 2012 році між виконавчим органом Київської міської ради (КМДА), в особі голови Київської міської державної адміністрації Попова О.П. та ПАТ «Київспецтранс», в особі голови правління Новікова А.В., була укладена Угода на володіння та користування майном територіальної громади міста Києва від 31.05.2012 №14 (далі – Угода) щодо передачі майна територіальної громади міста Києва у володіння та користування (далі – Майно) із загальною первісною вартістю 92,0 млн. грн. Станом на 01.07.2016 частка Майна у складі загальної вартості необоротних активів Товариства становить 17%.

В ході аудиту зроблено висновок, що утворена модель володіння та користування ПрАТ «Київспецтранс» Майном низько ефективна з точки зору захисту інтересів територіальної громади м. Києва і має численні ризики втрат.

Загалом, за результатами аудиту встановлено фінансових порушень та недоліків на загальну суму **18,8 млн. грн.**, в т.ч. ті, що призвели до втрат **13,6 млн. гривень.**

Так, за період керівництва в ПрАТ «Київспецтранс»:

- голови правління – Новікова А.В. (з 14.12.2010 по 04.07.2013) виявлено фінансових порушень на загальну суму 18181,4 тис. грн., в т. ч. ті, що призвели до втрат - 12929,7 тис. грн;
- голови правління – Аралова М.В. (з 05.07.2013 по 27.04.2015) виявлено фінансових порушень, які призвели до втрат – 403,1 тис. грн;
- голови правління – Грущинського А.М. (з 28.04.2015 по теперішній час) виявлено фінансових порушень, які призвели до втрат – 262 тис. гривень.

Слід відзначити, що прийняття неефективних управлінських рішень щодо утримання комунального майна у належному робочому стані та щодо проведення заходів по його покращенню чи модернізації призвело до ситуації, коли **44 %** майна територіальної громади міста Києва - відсутні, розкомплектовані або ж потребують ремонту.

Зокрема, в основному, зазначене стало можливим внаслідок:

- невиконання товариством окремих положень рішень Київради та умов Угоди;
- прийняття неефективних рішень щодо утримання комунального майна;

- відсутності дієвих заходів контролю за виконанням умов Угоди та захисту прав і інтересів територіальної громади м. Києва.

Так, **по-перше**, в порушення вимог п.2 ст.327 Цивільного кодексу України та п.5 ст.60 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», якими передбачено, що виключно місцеві ради здійснюють повноваження власника комунального майна шляхом прийняття рішень, було передане в користування ПрАТ «Київспецтранс» Майно вартістю на **4,6 млн. грн** більше, ніж було передбачено рішенням Київради.

По-друге, невиконання ПрАТ «Київспецтранс» вимог п.2.1.14 Угоди в частині сплати за користування Майном, та недостатньо ефективного здійснення виконавчим органом Київської міської ради (КМДА) і Департаментом комунальної власності м. Києва протягом 2013-2016 років претензійно-позовної роботи з приводу стягнення з Товариства заборгованості призвело до недоотримання бюджетом м. Києва станом на 01.07.2016 доходів у сумі **616,7 тис. грн** (616,7 тис. грн – заборгованість ПрАТ «Київспецтранс») та до не нарахування пені за прострочення платежів.

По-третє, в порушення вимог п.6 ст.60 роз.ІІІ Закону України «Про місцеве самоврядування» і п.п.11, 17 Порядку списання основних засобів з балансів підприємств, установ та організацій комунальної власності територіальної громади міста Києва, затвердженого рішенням Київради ради від 19.07.2005 №816/3391, якими передбачено, що виключно місцеві ради здійснюють повноваження власника комунального майна шляхом прийняття рішень, на підприємстві без відповідного рішення станом на 01.07.2016 розібрані та демонтовані 34 одиниць основних засобів (в.ч. автотранспорт), що призвело до втрат майна територіальної громади міста Києва загальною первісною вартістю **12 373, 0 тис. гривень**.

Слід відмітити, що за результатами інвентаризації майна територіальної громади міста Києва станом на 31.12.2015 комісією ПрАТ «Київспецтранс» було встановлено, що 56% основних засобів знаходяться в робочому стані, в той час, як 44 % відсутні, розкомплектовані або ж потребують ремонту.

Під час аудиту було проведено огляд комунального майна та встановлено, що 34 одиниць основних засобів (в т.ч. автотранспорт) із загальною первісною вартістю 12 373,90 тис. грн і залишковою – 2 508,8 тис. грн не підлягають ремонту, реконструкції чи відновленню, оскільки не мають коліс, двигунів, деталей, агрегатів, номерів та інших комплектуючих.

По-четверте, порушення п.п.1, 3.2. рішення Київради від 22.01.2009 №24/1079 «Про продаж та списання основних засобів, які належать до комунальної власності територіальної громади міста Києва», якими передбачено списання автотранспортних засобів шляхом їх продажу із обов'язковим перерахування виручки до бюджету, призвело до недоотримання бюджетом міста Києва станом на 01.07.2016 доходів у сумі **239,7 тис. грн**, а саме:

- 157,2 тис. грн від можливого продажу, а не списання автомобілів.

Відмічається, що до розрахунку виручки від продажу врахована визначена експертом ринкова вартість 14 автомобілів станом на 31.05.2009.

- 70,5 тис. грн. від неперерахування коштів за продані 4 автомобіля;

- 12 тис. грн ризик втрат внаслідок нездійснення своєчасної претензійно-позовної роботи по відшкодуванню коштів від продажу автомобілів.

Слід відмітити, що відповідно до отриманої інформації, із 4 - тільки 1 (один) автомобіль був проданий на конкурсних засадах, тобто на біржі, інші 3 (три) автомобілі були продані не на конкурсних засадах, а безпосередньо покупцям.

По-п'яте, в результаті списання автомобілів шляхом ліквідації, проведення їхнього розбирання і демонтажу без відповідного рішення, а також неперерахування отриманих від реалізації металобрухту коштів до міського бюджету порушено вимоги п.4 ст.13

Бюджетного кодексу України, п.6. ст.60 роз.ІІІ Закону України «Про місцеве самоврядування». Зазначене призвело до недоотримання станом на 01.07.2016 бюджетом міста Києва доходів у сумі **7,4 тис. грн.**, а відсутність актів на списання 2-х автомобілів-сміттєвозів та документів щодо оприбуткування деталей чи/та металобрухту в результаті їхнього демонтажу призвело до втрати майна територіальної громади міста Києва загальною первісною вартістю **78,8 тис. гривень.**

Відповідно наданих ПрАТ «Київспецтранс» даних встановлено, що в результаті розбирання та демонтажу 19 автомобілів було оприбутковано лише 4,7 тон металобрухту, що в 47 разів менше від повної маси автомобілів, оскільки автомобіль марки ЗіЛ важить 220 кг.

По-шосте, не забезпечення збереження первинних документів та комунального майна призвело до порушення вимог ст.131 КЗпП та п.п.3,6 ст.8, р.ІІІ Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та втрат комунального майна загальною первісною вартістю **279,2 тис. гривень.**

Так, в ході проведення інвентаризації комунального майна членами комісії виявлено відсутність майна із загальною первісною вартістю 279,2 тис. грн. та залишковою вартістю – 91,6 тис. грн.

Встановлено, що в 42% випадків (5 об'єктів) щодо зниклих необоротних активів, відсутні первинні документи обліку, які б надали змогу ідентифікувати їхнє місцезнаходження та матеріально - відповідальних осіб, що свідчить про неефективну роботу керівників Товариства щодо належної організації як бухгалтерського обліку, так і збереження документів та майна.

По-сьоме, порушення вимог п.1 ст.3, ч.3 ст.8 та ч.8 ст.9 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» і п.2.15. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затвердженого наказом Міністерства фінансів №88 від 24.05.1995, якими передбачено відповідність фіксування фактів здійснення господарських операцій та забезпечення достовірного відображення їх у реєстрах, призвело до невідповідності суми первісної вартості майна визначеної комісією за результатами інвентаризації, на момент укладання угоди на володіння та користування, та вартості цього ж майна при оприбуткуванні по рах. 10 «Основні засоби» у розмірі **200,0 тис. грн.,** і свідчить про неналежну організацію бухгалтерського обліку та системи внутрішнього контролю на підприємстві.

*Відзначається, що різниця між первісною вартістю комунального майна, яка зазначена у протоколі засідання комісії ПрАТ«Київспецтранс» від 30.10.2012 і підлягає отриманню по Угоді та вартістю майна оприбуткованого по Дт. рах.10 «Основні засоби» на 01.11.2012 у розмірі **200,0 тис. грн** виникла в результаті списання основних засобів зазначених угодою по бухгалтерському обліку в попередніх періодах, тобто, ще до підписання Угоди.*

По-восьме, в результаті користування майном, яке придбане за бюджетні кошти, без відповідних рішень або змін до Угоди та не забезпечення своєчасного зарахування даного майна до комунальної власності порушено вимоги п.5 ст.60 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» в частині здійснення повноважень власника комунального майна шляхом прийняття рішень, і, як наслідок це може призвести до ризику втрат такого майна територіальної громади міста Києва у сумі 647,8 тис. гривень.

По-дев'яте, в порушення умов п.3.6 рішення Київської міської ради від 27.11.2009 №717/2786 «Про передачу майна комунальної власності територіальної громади м. Києва у володіння та користування відкритому акціонерному товариству «Київспецтранс»» та п.2.1. Угоди, ПрАТ «Київспецтранс» не забезпечило проведення переоцінки вартості

Майна та передачу відповідних матеріалів до Департаменту комунальної власності м. Києва виконавчого органу Київради (КМДА).

По-десяте, несвоєчасне оформлення первинних документів на введення в експлуатацію основних засобів та відображення господарських операцій в облікових регістрах призводить до порушення вимог п.5 ст.9 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та до викривлення бухгалтерської та фінансової звітності.

Відмічається, що протягом тривалого часу усі витрати на придбання техніки, контейнерів та проведення робіт з реконструкції та технічного переоснащення полігону ТПВ №5 в с.Підгірці і по модернізації та віновленню функціонування системи очистки стічних вод «ROCHEM UF в бухгалтерському обліку підприємства акумулюються на рах.15 "Капітальні інвестиції". Станом на 30.06.2016 по Дт рах.15 обліковуються капітальні інвестиції на загальну суму – 113,1 млн.гривень.

Крім того, згідно з рішеннями Київської міської ради протягом 2012-2015 років ПрАТ «Київспецтранс» надавалася пільга по сплаті податку на землю і загальна сума коштів, вивільнених внаслідок надання такої пільги становить **1 931,4 тис.гривень.**

По-одинадцяте, Департаментом комунальної власності м. Києва протягом періоду, який досліджувався, недостатньо виконувались покладені на нього завдання та функції у сфері управління Майном, що передано у володіння та користування ПрАТ «Київспецтранс», внаслідок чого не актуалізується стан обліку Майна та не контролюються операції, що здійснюються з ним Товариством.

Аналіз отриманої в ході аудиту інформації свідчить про необхідність Департаменту провести ряд заходів по усуненню та недопущенню у майбутньому виявлених порушень та недоліків, а саме:

1) вжити заходи щодо посилення контролю за використанням комунального майна переданого у володіння та користування ПрАТ «Київспецтранс» шляхом:

- призначення відповідальних осіб Департаменту за дотримання вимог Угоди;
- участі фахівців Департаменту в інвентаризаціях комунального майна та технічному огляді майна, яке подається на списання;
- проведення претензійно-позовної роботи по відношенню до ПрАТ «Київспецтранс» щодо погашення заборгованості;

2) зобов'язати ПрАТ «Київспецтранс» провести ряд заходів по усуненню виявлених порушень та недоліків, зокрема:

- провести службове розслідування з метою встановлення причин недостач та інших випадків використання майна з порушенням Порядку та умов Угоди;
- скласти перелік майна непридатного для подальшого використання та передати його в Департамент комунальної власності м. Києва для прийняття відповідних рішень;
- у внутрішній обліковій політиці підприємства, в разі зміни матеріально-відповідальних осіб, передбачити обов'язковість проведення процедури прийому передачі із складанням інвентаризаційних описів;
- виконати умови Угоди в частині сплати платежів за користування майном;
- подати Департаменту комунальної власності м. Києва перелік майна, придбаного за кошти бюджету м. Києва, інформація про яке відсутня в Угоді, з метою зарахування його до комунальної власності територіальної громади міста Києва та включення до Угоди;
- забезпечити перерахування коштів до бюджету міста від продажу комунального майна та від реалізації (здачі) металобрухту;
- у разі списання комунального майна в подальшому дотримуватись Порядку, а також, з метою виявлення вузлів і агрегатів придатних для подальшого використання, проводити огляд технічного стану із залученням представників Департаменту комунальної власності м. Києва.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

за результатами внутрішнього аудиту ефективності та відповідності у Департаменті комунальної власності м. Києва виконавчого органу Київської міської ради (КМДА) щодо оцінки дотримання актів законодавства, планів, процедур щодо передачі у володіння та користування ПрАТ «Київспецтранс» майном, що належить територіальній громаді м. Києва, ефективності використання такого майна та якості функціонування системи внутрішнього контролю за його використанням.

Вжити заходи щодо посилення контролю за використання комунального майна переданого у володіння та користування шляхом:

- 1) Призначення відповідальних осіб за дотримання вимог Угоди.
- 2) Участі фахівців Департаменту в інвентаризаціях комунального майна та технічному огляді майна, яке подається на списання.
- 3) Проведенні претензійно-позовної роботи по відношенню до ПрАТ "Київспецтранс" щодо погашення заборгованості.
"Зобов'язати ПрАТ «Київспецтранс» провести ряд заходів по усуненню виявлених порушень та недоліків, а саме:
 - 1) провести службове розслідування з метою встановлення причин недочетів та інших випадків використання майна з порушенням Порядку та умов Угоди;
 - 2) скласти перелік майна непридатного для подальшого використання та передати його в Департамент комунальної власності для прийняття відповідних рішень;
 - 3) у внутрішній обліковій політиці підприємства в разі зміни матеріально-відповідальних осіб передбачити обов'язковість проведення процедури прийому передачі із складанням інвентаризаційних описів;
 - 4) виконати умови Угоди в частині сплати платежів за користування майном;
 - 5) подати Департаменту комунальної власності м. Києва перелік майна, придбаного за кошти бюджету м. Києва, інформація про яке відсутня в Угоді, з метою зарахування його до комунальної власності територіальної громади міста Києва та включення до Угоди;
 - 6) забезпечити перерахування коштів до бюджету міста від продажу комунального майна та від реалізації (здачі) металобрухту;
 - 7) у разі списання комунального майна в подальшому дотримуватись Порядку, а також, з метою виявлення вузлів і агрегатів придатних для подальшого використання, проводити огляд технічного стану із залученням представників Департаменту комунальної власності м. Києва.